

Vækst og Plan

Anne Justiniano

aljus@slagelse.dk@slagelse.dk

25. juni 2015

NOTAT

Opsamling på Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalgets drøftelse af færgedrift

Dette notat er en opfølgning på Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalgets behandling af færgedriften til Agersø og Omø. Det er en opsamling på forskellige aspekter vedrørende færgedriften som bygger på:

- Ø-udvalgets anbefalinger fra møde den 26. maj 2015
- Ø-udvalgets notat om arbejdsgruppen om afløserfartøj, som blev fremlagt på Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalgets møde den 1. juni 2015,
- Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalgets løbende behandling af spareforslag og driftsønsker i henhold til Budget 2016.
- Agersø og Omø Færgernes kommentarer

8 millioner til et afløserfartøj i Budget 2015

Slagelse Byråd har afsat et lånefinansieret anlægsbeløb på 8.000.000 kr. i Budget 2015 til køb af et afløserfartøj. Ud fra et ønske om at involvere Ø-udvalget i anvendelsen af de 8 millioner nedsatte Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget en arbejdsgruppe i regi af Ø-udvalget, som skulle belyse forskellige aspekter i forbindelse med en eventuel investering i et afløserfartøj. Arbejdsgruppens anbefalinger blev drøftet i Ø-udvalget på møde den 26. maj 2015. Her anbefalede Ø-udvalget, at der på grund af kommunens aktuelle økonomiske situation, blev indkøbt et passagerfartøj.

Ø-udvalget fremlagde arbejdsgruppens resultater på møde i Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget den 1. juni 2015, hvor udvalget lovede Ø-udvalget, at det vil blive involveret i udvælgelsen af passagerfartøjsmodel, når den tid kom.

Valg af passagerfartøjsmodel

De 8 millioner er frigivet i Byrådet på møde den 29. juni 2015. Herefter skal kommunen finde ud af, hvilken model af passagerfartøj, der skal indkøbes. Processen omkring køb af passagerfartøj skal imidlertid ses i forhold til kommunens udbudspligt, hvilket vil sige at kommunen er forpligtet til at sende indkøb, der andrager en værdi på over 1.500.000 kr. over en 4-årig periode, i EU-udbud.

Der er indkommet følgende forslag til passagerfartøjer:

1. Arbejdsgruppen om et afløserfartøj har foreslået, at der blev indkøbt et 12 personers fartøj fra Hvide Sande Skibs- og Bådbyggeri. Passagerfartøjet måler 16 x 5 m og vil ifølge det indhentede tilbud koste 7.150.000 kr. + moms.

2. Arbejdsgruppen har også indhentet tilbud på levering af et 20 personers fartøj fra Hvide Sande Skibs- og Bådbyggeri. Passagerfartøjet måler 16 x 5 m og vil ifølge det indhentede tilbud koste 11.250.000 kr. + moms.
3. Agersø og Omø Færgerne foreslår at der indkøbes en Targa 44.
Targa 44 er en ren glasfiberbåd med glasfiber skrog og overbygning. Anskaffelsesprisen for en standardudgave er ca. 4.600.000 kr.+ moms, alt afhængig af udstyr og motorvalg for et 12 personers fartøj + 2 besætningsmedlemmer. Priserne er oplyst af Reese Marin i Aabenraa.

Agersø og Omø Færgerne har lavet følgende kvalificering og vurdering af de indkomne forslag:

Forslag 1: Fartøjet har stålskrog med glasfiberoverbygning, overbygning opsat på gummiklodser for at mindske vibrationer. Motor 1 x 250 hk til en servicefart af ca. 8 knob (lig med nuværende servicefart for bilfærgerne). Fartøjet kan sejle i vindstyrker 15 – 18 m/s og sejler i dag for Kem Offshore ud til vindmøller placeret vest for Esbjerg og som forsyningskib for BeltSupply på Kalundborg Fjord. Hvis fartøjet skal fungere som passagerfartøj, skal det have fornyet anoder, og der skal foretages malerarbejde og monteres gummiklodser til ophæng af aptering. Disse forhold vil bevirke at vedligeholdelsesudgifterne vil blive højere end eksempelvis en glasfiberbåd.

Forslag 2: Fartøjet har stålskrog med aluminiums overbygning. Motor 1 x 250 hk til en servicefart på 8 knob. Der er tale om en prototype, som ikke er bygget før, hvorfor der skal forhandles med Søfartsstyrelsen om fritagelse af en række krav, som gælder for fartøjer som bliver bygget til mere end 12 passagerer, herunder Fuld IMO godkendt radioudstyr inklusiv gyrokompass, dobbeltbunds udstrækning, besætningsaptering og toilet, sprinkleranlæg mv.

Når et skib bliver bygget til mere end 12 passagerer kommer det ind under reglerne for passager skibe med de krav, der gælder for området i forhold til ISM, syn, øvelser, samt tekniske forskrifter i overensstemmelse med dem der aktuelt gælder for kommunens bilfærger.

Forslag 3: Fartøjet er en glasfiber båd, med 2 x 435 hk (lig med Vejrø III), og en servicefart på ca. 35 knob. Skibet sejler fint i vindstyrker 15 – 18 m/s. Sejler i dag på ruten Vejrø – Kragenæs med en bemandingsfastsættelse på kun en mand (ny bekendtgørelse foreskriver 2 mand, når der medtages passagerer), ligeledes på sejlads i Grønland ud til bygder i fjordene. Det tyske Wasserschutzpolizei benytter også denne type både i deres flåde og sejler med det, når de patruljerer i Nordsøen.

Vedligeholdelsesudgifter er begrænset til et eftersyn om året til motorerne, med dertil hørende olieskift, herudover er der syn fra Søfartsstyrelsen.

Skibe som bygges til max 12 passagerer kommer ind under regelsæt for lastskibe, hvilket vil sige at der er lempelige krav til udrustning, tekniske forskrifter med videre.

Targa 44 vil være mere fleksibel i anvendelsen, da den har en højere servicefart, og derfor vil kunne komme længere omkring på den tid, som de andre fartøjer vil bruge på at sejle fra A til B. En Targa 44 vil ud fra prissammenhæng give et skib med bedre fleksibilitet og en større sikkerhed for, at den samlede anskaffelsessum kan holdes indenfor budget på 8.000.000 kr.

Udover indkøb af passagerfartøj, forventes det at der skal investeres i kaj anlæg i Stignæs, på Omø og Agersø, til en samlet værdi af 2 millioner kroner.

Hvordan kan et afløserfartøj indgå i driften og skabe merværdi?

Et passagerfartøj kan tilbyde en ny form for passagertransport til og fra Agersø og Omø med en større grad af fleksibilitet, end det nu er tilfældet.

Hvis der vælges et hurtigt afløserfartøj vil der eksempelvis være bedre muligheder for at hente og bringe passagerer i ydertimerne, når bilfærgerne har lagt op for natten, uden at vil det konflikte med hviletid. Det kunne være i situationer, hvor der er behov for at hente personer efter en aftenvagte på Sjælland.

Der vil være mulighed for forskellige scenarier alt afhængig af det valgte fartøj:

- Max 15 minutter for en tur til Omø
- Max 8 minutter for en tur til Agersø
- Sejlads med skolebørn så de får en kortere transporttid og en kortere skoledag
- Hjemmeplejen kan afhentes, så der opstår unødigt ventetid
- Sejlads med håndværkere der ikke behøver bil med til en af øerne hvorved udgiften til et håndværkerbesøg minimeres på grund af reduceret ventetid.
- Brug af passagerfartøjet som vandtaxi i de perioder hvor overfarterne betjenes af 1 bilfærge.

Under alle omstændigheder vil sejltiltiden til og fra Omø kunne reduceres fra 50 minutter til ca. 15 minutter alt efter passagerfartøjets kapacitet og vejrforhold.

Rådighed ved havari

Arbejdsgruppen om afløserfartøj har anbefalet, at Agersø og Omø Færgerne uanset valg af afløserfartøj, skal forpligte sig til at sikre, at det står til rådighed ved akut havari. Dette gælder også i forbindelse med eventuel udlejning af et passagerfartøj til andre kommuner. I forhold til denne anbefaling oplyser Agersø og Omø Færgerne, at de ikke kan garantere, at et afløserfartøj vil kunne blive bemandedt straks efter et havari, idet der altid vil være en responsperiode, hvor der skal skaffes fornødent mandskab, og hvor afløserfartøjet skal klargøres til sejlads.

Besparelser på færgedriften

I forhold til Budget 2016 er der blevet stillet krav om en besparelse på offentlig trafik, Entreprenørservice og færgedrift på 4,7 millioner kr.

Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget har på møde den 1. juni 2015 besluttet at arbejde med en spareramme på 2,3 millioner på færgedriften. Samtidig besluttede udvalget at fremsætte et driftsønske på 1,5 millioner til drift af et passagerfartøj, såfremt Byrådet besluttede at frigive de 8,0 millioner til anlægsmidler til indkøb af et sådant. Dette skete på byrådsmøde den 29. juni 2015. De 1,5 millioner til driftsudgifter indgår i de kommende budgetforhandlinger

Forslag til ny sejlplan

På baggrund af Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalgets beslutning om besparelser har Agersø og Omø Færgerne udarbejdet et forslag til sejlplan. Sejlplanen bygger på følgende principper:

- Sommerperioden udvides til at gælde fra den 17.05. – 16.09. Den nuværende sommerperiode er fra 01.06. – 31.08
- I sommerperioden ligger færgerne på Agersø og Omø om natten, mens de er oplagt i Stignæs om natten resten af året
- I sommerperioden fastholdes det samme antal ture på ruten Stignæs – Agersø
- Hvad angår Omø nedlægges den første tur fra Omø kl. 05.00
- I vinterperioden vil der kun være én færge til at betjene sejladsen i middagsstunden samt i ydertimerne
- Der vil kun være én færge til betjening af sejlads til begge øer på helligdage med få rejsende
- Driftstimerne for den enkelte færge holdes så tæt til 14 timer som muligt
- Man vil bestræbe sig på at minimere antallet af overliggertimer i døgnet.

På baggrund af disse principper foreslås følgende - som udgangspunkt:

Vinterperiode		
M/F Omø	Opstart kl. 04:30	Slut: kl. 19:00
M/F Agersø III	Opstart kl. 07:30	Slut: kl. 22:45
Sommerperiode		
M/F Omø	Opstart kl. 06:30	Slut: kl. 22:00
M/F Agersø III	Opstart kl. 05:00	Slut: kl. 23:45

Forslag til sejlplan

Vintersejlplan Hverdage

	M/F OMØ Opstart 04.30	M/F Omø trekant	M/F Agersø III Opstart 07.30		M/F Agersø III trekant		M/F Agersø III trekant								
Agersø															
Afg Stignæs	05.00		08.00	09.00	10.00		12.00		15.10	16.00	17.00		20.00	22.00	
Ank Agersø	05.15	07.30	08.15	09.15	10.15		14.40		15.25	16.15	17.15		20.15	22.15	
Afg Agersø	05.30	07.35	08.30	09.30		11.30	14.45		15.30	16.30		18.30	20.20	22.20	
Ank Stignæs	05.45	07.50	08.45	09.45		11.45	15.00		15.45	16.45		18.45	21.55	22.35	
														Slut 22.45	
Omø							1 time på Omø			M/F OMØ Opstart 14.30				M/F Agersø III trekant	
Afg Stignæs		06.00		08.00		10.00		12.00		15.00		17.00		20.00	
Ank Omø		06.45		08.45		10.45		12.45		15.45		17.45		21.05	
Afg Omø		06.50		09.00		11.00		13.50		16.00		18.00		21.10	
Ank Stignæs		07.50		09.45		11.45		15.00		16.45		18.45		21.55	
						Slut 12.00						Slut 19.00			

Sommersejlplan Hverdage

	M/F Agersø III Opstart 05.00																
Agersø																	
Afg Stignæs		06.00	07.00	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.10	16.00	17.00	18.00	20.00	22.00	23.10
Ank Agersø		06.15	07.15	08.15	09.15	10.15	11.15	12.15	13.15	14.15	15.25	16.15	17.15	18.15	20.15	22.15	23.25
Afg Agersø	05.30	06.30	07.30	08.30	09.30	10.30	11.30	12.30	13.30	14.30	15.30	16.30	17.30	18.30	20.30	22.30	
Ank Stignæs	05.45	06.45	07.45	08.45	09.45	10.45	11.45	12.45	13.45	14.45	15.45	16.45	17.45	18.45	20.45	22.45	
																	Slut 23.45
Omø			M/F OMØ Opstart 06.30														
Afg Stignæs				08.00		10.00		12.00		15.00		17.00		19.00		21.00	
Ank Omø				08.45		10.45		12.45		15.45		17.45		19.45		21.45	
Afg Omø			07.00	09.00		11.00		14.00		16.00		18.00		20.00			
Ank Stignæs			07.45	09.45		11.45		14.45		16.45		18.45		20.45			
																	slut 22.00

I forbindelse med implementering af ovennævnte forslag til sejlplan er der følgende udfordringer:

Udfordringer ved oplægning ved Stignæs for begge færges:

- Der skal sikres tilstrækkeligt fortøjningsforhold
- Der skal etableres overnatningsfaciliteter for færgepersonalet på øerne i sommerperioden og på Stignæs resten af året
- Der vil kun være én færge til beredskab

- Udfordring med aflevering af spildevand

Muligheder for bedre tilretning af fartplan samt øget indtjening:

- Fartplanerne tilrettes til årstider og helligdage
- Mulighed for flere bestillingsture
- Mulighed for eventuelt udlejning af bilfærge

Nødsejlplan og trekantssejllads

I tilfælde af havari eller perioder med dokarbejde sejles der aktuelt efter en nødsejlplan i form af trekantssejllads mellem Agersø, Omø og Stignæs. Nødsejlplanen har gentagende gange været drøftet mellem Agersø og Omø Færgerne og ø-boerne. Det har imidlertid vist sig vanskeligt at tilgodese behovet for transport til og fra begge øer ud fra devisen om, at hvis færgerne sejler mellem Stignæs og den ene ø, kan den ikke samtidig sejle mellem Stignæs og den anden ø.

Trekantssejlladsen har været drøftet i arbejdsgruppen om afløserfartøj, som har udarbejdet et nyt forslag til en nødsejlplan, også kaldt Nødsejlplan 3. Nødsejlplan 3 bygger på sejllads med én bilfærge og et passagerfartøj.

Nødplan der gælder alle dage - hverdag og weekend, sommer og vinter																			
Agersø																			
Afg Stignæs		06.00		08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.10	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	23.10		
Ank Agersø		06.15	07.25	08.15	09.15	10.15	11.15	12.15	13.15	14.15	15.25	16.15	17.15	18.15	19.20	19.25	20.15	22.25	23.25
Afg Agersø	05.15	06.30	07.35	08.30	09.30	10.30	11.30	12.30	13.30	14.30	15.30	16.30	17.25	18.30		19.35	20.25	22.35	
Ank Stignæs	05.30	06.45	07.50	08.45	09.45	10.45	11.45	12.45	13.45	14.45	15.45	16.45		18.45		19.50		22.50	
Omø																			
Afg Stignæs	05.40	07.00		09.00		11.00		13.00		15.00		17.00		19.00		20.00	21.30		
Ank Omø	06.25	07.45		09.45		11.45		13.45		15.45		18.25		20.15		21.25	22.15		
Afg Omø	05.00	06.35	08.00		10.00		12.00		14.00		16.00		18.35		20.30		21.35		
Ank Stignæs	05.45	07.50	08.45		10.45		12.45		14.45		16.45		19.50		21.15		22.50		

Arbejdsgruppen har testet Nødsejlplan 3 fra den 4.-9. maj 2015 og gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt ø-boere og færgepassagerer i samme periode. Undersøgelsen viste, at rejsende til og fra Agersø overordnet var tilfredse med Nødsejlplan 3, mens rejsende til og fra Omø overordnet var utilfredse med denne. Der kan være mange grunde til utilfredsheden blandt passagerer til og fra Omø. En del af utilfredsheden kan skyldes formidlingen omkring testperioden samt det faktum, at det var første gang, at der blev sejlet med et passagerfartøj mellem Stignæs og Omø.

Nødsejlplan 3 bød på flere afgang mellem Stignæs og Omø. Spørgeskemaundersøgelsen og passagerstatistikken for testperioden peger imidlertid på, at der egentlig ikke er behov for flere afgang. Derimod er det vigtigt, at der er mulighed for transport på specifikke tidspunkter af dagen, og at sejlladsen er koordineret med busplanen, så de rejsende kan kombinere sejlturen med bustransport.

Ressourceforbrug - nødsejllads

Agersø og Omø færgerne har undersøgt, hvad det vil koste at sejle efter Nødsejlplan 3 og er kommet frem til følgende:

- At personaleforbruget vil blive øget med 0,9 årsværk
- Mens Agersø og Omø Færgerne tidligere har kunnet bruge dokperioderne til afvikling af ferie og afspadsering i forbindelse med afvikling af overtid, som er opstået i forbindelse med sygemeldinger med videre, vil denne mulighed ikke længere eksistere. Man må derfor påregne at der skal ansættes yderligere mandskab til afspadsering i forbindelse med afvikling af overtid.
- At der skal afsættes ekstra timer til oplæring og instruktion i forbindelse med ny ansættelser – hvilket anslås at være én dag pr. medarbejder

Der er lavet følgende gennemsnitlige beregning af **brændstofforbrug** for nuværende sejlplan for sommerperioden samt for forslaget til Nødsejlplan 3:

Estimeret brændstofforbrug

Nuværende sejlplan – sommer			
Agersø-Stignæs	16 dobbeltture	M/F Agersø III	448 liter pr. døgn
Omø-Stignæs	8 dobbeltture	M/F Omø	1280 liter pr. døgn
Estimeret brændstofforbrug for sejlplan, sommerperioden			1728 liter pr. døgn
Forslag til Nødsejlplan 3, gældende hele året og med udgangspunkt i at M/F Agersø III er i dok			
Agersø-Stignæs	Bilfærge, 6 dobbeltture	M/F Omø	288 liter pr. døgn
Direkte	Passagerfart. 6 dobbeltture		60 liter pr. døgn
Omø-Stignæs	Bilfærge, 2 dobbeltture	M/F OMØ	320 liter pr. døgn
Direkte	Passagerfart. 5 dobbeltture		160 liter pr. døgn
Trekantssejlads: Stignæs-Agersø-Omø	Bilfærge, 3 ture	M/F Omø	624 liter pr. døgn
	Passagerfart. 1 tur		42 liter pr. døgn
Estimeret brændstofforbrug for Nødsejlplan 3			1494 liter pr. døgn

Forslag til Nødsejlplan 3 rummer såvel dobbeltture mellem Stignæs-Omø og Stignæs-Agersø samt trekantssejladser, hvilket der er taget højde for i beregningen af brændstof. Da der som nævnt ovenover ikke kan spares på mandskabet, vil der udelukkende være en mindre besparelse på brændstof i forbindelse med sejlads efter Nødsejlplan 3, set i forhold til den nuværende sejlplan for sommerperioden. Tværtimod vil sejlads efter Nødsejlplan 3 kræver yderligere ansættelse af mandskab til afvikling af overtid, da denne mulighed ikke længere vil være tilstede, når der skal sejles med 2 fartøjer i perioder med nødsejlads.

Ø-udvalget har på møde den 26. maj 2015 anbefalet, at der – på baggrund af arbejdsgruppens forslag til Nødsejlplan 3 - indgås en videre dialog om den optimale version af Nødsejlplan 3.

Agersø og Omø Færgerne har imidlertid oplyst, at de under M/F Omø planlagte dokophold i september 2015 sejler efter nedenstående reduceret sejlplan, som er en tilrettet sejlplan i forhold til den tidligere anvendte sejlplan for trekantssejlsads, ud fra den fremsatte kritik af, at der specielt i eftermiddagstimerne ingen direkte afgang var fra Agersø til Stignæs.

OMØ via Agersø (overfartstid ca. 1t 15min)										
Hverdage										
Afg Stignæs	05.30	08.00	12.00 a	16.00	18.30	20.40 b				
Ank Omø	06.40	09.20	12.45	17.05	19.40	21.45				
Afg Omø	04.15 b	06.40	09.30	12.50	17.10	19.45	21.50 b			
Ank Stignæs	05.30	07.45	10.45	13.55	18.20	20.30	23.05			
a: Direkte, uden ophold Agersø										
b: Bestillingstur -Afgangen skal bestilles inden kl. 16.00 den pågældende dag (kl. 04.15 skal bestilles senest kl. 16.00 dagen før).										
Lør-Søn og Helligdage										
Afg Stignæs	06.30	09.00	12.40	15.00	17.50	20.55 b				
Ank Omø	07.35	10.15	13.45	16.15	19.05	22.05				
Afg Omø	07.40	10.25	13.50	16.25	19.15	22.10 b				
Ank Stignæs	08.45	11.40	14.55	17.40	20.30	23.20				
b: Bestillingstur -Afgangen skal bestilles inden kl. 16.00 den pågældende dag										
Agersø (overfartstid ca. 15 min)										
Hverdage										
Afg Stignæs	05.30	08.00	11.00	14.00	15.00	16.00	18.30	20.40	23.10 b	
Afg. Agersø	05.10	07.30	10.30	11.30	14.30	15.30	18.05	22.40 b		
b: Bestillingstur - Afgangen skal bestilles inden kl. 16.00 den pågældende dag.										
Lør-Søn og Helligdage										
Afg. Stignæs	06.30	09.00	11.50	12.40	15.00	17.50	20.55 b	23.25 b		
Afg. Agersø	06.10	08.30	11.25	12.15	14.40	17.25	20.15	23.05 b		
b: Bestillingstur - Afgangen skal bestilles inden kl. 16.00 den pågældende dag.										

Agersø og Omø Færgerne oplyser endvidere, at man ikke ser nogen mulighed for at sejle efter andre nødsejlsplaner, indtil der er truffet beslutning om, hvilken model for passagerfartøj, der skal vælges samt hvilken økonomi, der vil komme til at ligge til grund for opretholdelsen af færgedriften fra 2016.

Divergerende forståelser af Agersø og Omø færgernes økonomi

Der er opstået divergerende opfattelser af færgeøkonomien mellem Agersø og Omø Færgerne og ø-repræsentanterne i arbejdsgruppen om afløserfartøj, hvilket fremgik af Ø-udvalgets fremlæggelse for Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget den 1. juni 2015. De divergerende opfattelser bunder i, at man fra Agersø og Omø Færgernes side arbejder med budgetregnskab ud fra den praksis som er gældende i kommunalt regi, mens ø-repræsentanterne udelukkende ser på regnskabstal.